

Toxikománie – praktický pohled na problematiku světa drog.

Krátký rozhovor s Mgr. Martinem Titmanem zástupcem vedoucího z nízkoprahového střediska Drop In, o.p.s.

Otázky pokládá Petr Vosecký, předseda komise pro prevenci kriminality v Úvalech.

Dobrý den pane Titmane,

Při hledání na internetu na koho se obrátit ohledně problematiky světa drog mi neustále vyskakovalo Vaše jméno, přednášky, rozhlasové vysílání (Český rozhlas 2) atd.

Jak dlouho se problematice drog věnujete? Jak jste spojen s centrem Drop In? Má vaše práce nějaký dopad na Váš život?

V oblasti drog pracuji cca 16 let a celou dobu především v Nízkoprahovém středisku Drop In. Filosofie střediska, která zdůrazňuje pragmatický přístup, mi byla od začátku blízká a je kompatibilní s mým profesním i soukromým životem. Mnoho lidí řeší, zda dělat práci, kterou mají rádi, nebo takovou, která je uživí. Já dělám to, co umím a co mě baví a v soukromí si holt nemůžu moc vyskakovat. Jenom na vysvětlenou – to, co mě baví, nejsou drogy, ale lidé, kteří se ocitají v extrémních situacích, pohybují se v extrémním prostředí a pokud potřebují pomoc, jedná se obvykle o situace nepředvídatelné a velmi zátěžové.

Jak dlouho vlastně lidstvo drogy zná a kde a proč byly používány v minulosti? Napadají mne rituální náboženské obřady. Dočetl jsem se, že návykové látky používají i některá zvířata.

Podobně bychom se mohli ptát, od kdy je lidstvo lidstvem. Drogy jsou v přírodě běžné a i člověk je součástí přírody. Otázkou ale je, kdy lidé ztratili schopnost zacházet s drogami přirozeně a ke svému prospěchu. Možná je to technologizací a postupným vzdalováním od přírody? Nevím. Každopádně ve světě rostlin a zvířat mají drogy své nezastupitelné místo – asistují při rozmnožování, obraně, lovu, zachování zdraví jedince i druhu, ... Lidský druh se specializoval a odlišil v mnoha oblastech, mimo jiné v dokonalé schopnosti sebelikvidace.

Můžete vysvětlit, jak vlastně současné drogy fungují? Jak mění vnímání okolního světa? Když jsem šel k Vám do střediska, prošel jsem Vaší čekárnou, nebyl to moc hezký pohled! Koho jsem to vlastně viděl?

Každá droga funguje trochu jinak, podrobnosti bych si nechal na besedu u vás v Úvalech. Z trochu jiného pohledu bych ale nadhodil myšlenku, že užívání některých drog bývá v současné společnosti startérem a příčinou vydělení jedince ze společnosti a přijetí identity „feťáka“, ke které patří nezodpovědnost, nepřizpůsobivost a další neblahé vlastnosti. Samotné účinky drog jsou v tomhle procesu pouze vedlejší a nedůležitou příčinou. Jinými slovy, když dělám něco, o čem jsou všichni přesvědčeni, že to vede k zlobení, tak nakonec začnu zlobit. V zemích, kde je vztah k drogám jiný, není jejich užívání nutně spojeno s desocializací, agresivitou, pácháním trestné činnosti apod.

Proč lidé ke drogám tak inklinují, když jejich užívání může mít negativní dopad na zdravotní stav, sociální vztahy atd. Kam zařadíte alkohol a třeba kávu, s čím se dají srovnat? Já jsem bez ranní kávy jak bez ruky.

Konkrétní důvody jsou různé, ale obecně je to podobné, jako s využíváním techniky. Spousta lidí nepojede na výlet vlakem a pěšky, když autem je to rychlejší a pohodlnější, i když třeba přijdou o interakci s dalšími cestujícími, náhodné nálezy krásných zákoutí apod.; takže třeba proč si zvyšovat sebevědomí náročnou prací na sobě, když pervitin to udělá mnohem pohodlněji? Kafe je taky takovým naším autem k ranní pohodě a energii; jasně, mohl bych po ránu třeba cvičit, ale... prostě kafe je pohodlnější, mám to úplně stejně. Alkohol je složité téma – jedná se o jednu z velmi rizikových drog, ale jeho postavení v naší společnosti tomu neodpovídá; nicméně to má své opodstatnění. O tom také více až u vás.

Jak vnímáte naši současnou společnost a používání drog zejména u mládeže? Jak moc jsou dnešní drogy návykové a co mohou drogy dát jejich uživatelům? Lze drogovou závislost srovnat se závislostí na mobilech a počítačích?

V praxi se setkáváme s tím, že stále více mladých lidí drogy, míním teď ty nelegální, občas užívá. Zároveň pozorujeme, že ubývá těch, kteří z občasného užití přejdou do problematického dlouhodobého užívání. Jakoby se drogy postupně stávaly běžnou součástí hledačské a rozjuchané etapy lidského života. Je to dobře nebo špatně? Zatím těžko říct, ale za sebe jsem s tímhle trendem spokojený a snad se příliš nemýlím. Teď jde o to, abychom svým společenským systémem tuhle generaci příliš nezdeformovali – varující je třeba to, že většina mladých lidí je zvyklá běžně porušovat zákony, protože v určité etapě života užívají marihuanu. Budeme je drsněji a drsněji tlačit ke změně, která by se nám líbila a tím je kriminalizovat, nebo přijmeme jejich realitu a prostě změníme legislativu, která má téměř výhradně negativní vliv na lidský život? A mobily a počítače? To je podobné. Co se přehání, to škodí, ale kdo pozná, co už je přehánění? Můj syn v deseti letech konstatoval: „Co vy dospělí pořád máte? Když hraje doma na počítači, je to špatně a máme chodit ven; když venku běháme s telefonem a chytáme pokemony, taky je to špatně, já už nevím.“ Jasně, my bychom rádi, aby venku běhalis míčem. Ale oni prostě mají počítač a telefon. To je jejich svět. Je to špatně? Tak proč jsme jim takový svět vytvořili?

Kolik vlastně drogy stojí, kde se shánějí a jak se dostávají na trh v ČR.

Jsou drahé, to je fakt. Podrobnosti obvykle nejsou důležité, ale pokud bude zájem na besedě, můžeme i o takových věcech mluvit.

Jak poznat, že někdo z mých blízkých (rodiny?), drogy užívá? Pokud tuto skutečnost zjistíme, jak správně v tomto momentě postupovat? Kde hledat příčiny závislosti?

No tak tahle otázka je přímo na tlustou monografii, to bych si opravdu raději nechal na osobní setkání s úvalskými.

Kdy si vaše si vaše rady a zkušenosti budeme moci poslechnout v Úvalech?

19. 4. 2017 od 18:00 v sále DPS.

Děkuji Vám za rozhovor